

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.215/2023/9.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Petró László ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes** (felperes címe) felperesnek – a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Repülőtéri Rendőr Igazgatóság** (1185 Budapest, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér) I. rendű és a II. r. ap.-t képviselő neve ügyész által képviselt **Legfőbb Ügyészség** (1055 Budapest, Markó utca 16.) II. rendű alperesek ellen **közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2023. február 14. napján meghozott 40.P.22.612/2021/28. számú ítélete ellen a felperes 30. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperesek megsértették a felperes magánélethez, becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait azzal, hogy ellene nyilvánvalóan alaptalanul indítottak és tartottak fenn büntetőeljárást. Kérte,

a bíróság kötelezze az alpereseket, hogy a jogsértés miatt levélben fejezzék ki sajnálkozásukat, továbbá fizessenek meg neki egyetemlegesen 2.000.000 forint sérelemdíjat és annak 2017. augusztus 1-től járó törvényes kamatát, valamint 8.038.428 forint kártérítést és ezen összeg után 2019. szeptember 1-től a kifizetésig számított törvényes kamatot. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §-ára, 2:45. §-ára, 2:51. §-ára, 2:52. §-ára, 2:53. §-ára és 6:549. §-ára alapította.

[2] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

[3] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 250.000 forint jogtanácsosi munkadíjat mint perköltséget, és megállapította, hogy a 600.000 forint feljegyzett kereseti illetéket az állam viseli.

[4] Kiemelte, hogy a nyomozószerv és a vádhatóság törvényes joga és kötelezettsége, hogy a társadalom védelme érdekében a tudomására jutott bűncselekményeket felderítse és a vélt elkövetők felelősségre vonását kezdeményezze, ezen feladatok ellátása során tehát jogszerű tevékenységet végeznek. Személyiségi jogsértés megállapítására az adhat alapot, ha az érintett személyiségi jogát kifejezetten megsértik, ugyanakkor a büntetőeljárás szükségképpen bizonyos személyiségi jogok korlátozásával jár. Ezenkívül személyiségi jogi jogsérelem állítása esetén a felperesnek meg kell jelölnie azt a konkrét jogsérelmet, amely a büntetőhatóságok magatartásának következménye volt. A felperes ugyan állította, hogy a büntetőeljárás sértette a magánélethez fűződő személyiségi jogát, de azt nem határozta meg, hogy miként, annyit adott elő, hogy a munkáját a megindult büntetőeljárás miatt veszítette el. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy a felperes munkaviszonya azért szűnt meg, mert a munkaadó bizalmát elvesztette, ez a döntés azonban nem az alperesek kezdeményezésére keletkezett, hanem a munkáltató mérlegelésén múlt. Önmagában az, hogy valakit bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak vagy vádolnak, nem jár a munkája elvesztésével. A felperes azt is állította, hogy a munkaviszonya megszűnése után csak kevesebb jövedelemre tudott szert tenni, mint korábban, ugyanakkor semmilyen módon nem igazolta, hogy a kisebb jövedelem ténye nem az alperesektől teljesen független körülményeken, például a felperes személyes adottságain, munkaerőpiaci mozgásokon vagy más, szubjektív okokon alapult, és nem igazolta azt sem, hogy az alperesek által folytatott büntetőeljárás nélkül nagyobb jövedelemhez juthatott volna. A becsület megsértése a Ptk. 2:35. §-ának (helyesen 2:45. §-ának) (1) bekezdése szerint akkor történik, ha a felperest társadalmi megítélésének befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás éri. Jelen esetben a felperes ezt a büntetőeljárás kezdeményezésében jelölte meg. Ugyanakkor a büntetőeljárás kezdeményezése nem a felperesre irányuló véleménynyilvánítás, hiszen annak szubjektív eleme nincs, az alperesek nem véleményt nyilvánítottak a felperes személyéről, hanem jogszabályi kötelezettségüket teljesítették, ez pedig nem azonos a köznap értelemben vett és a Ptk. személyiségvédelmi részében értékelt véleménnyel. A felperes ezenfelül jóhírnevének megsértését is állította, ugyanakkor nem fogalmazott meg olyan alperesi magatartást, amely a személyét sértő valótlán tényállítást jelentene (Ptk. 2:45. § (2) bekezdés). A gyanúsítás és a vádemelés ténye a közfelfogás szerint bűncselekmény elkövetésének lehetőségét jelenti, nem bűncselekmény tényleges elkövetését. A két megjelölt alperesi cselekmény, a gyanúsítás és a vádemelés nem a felperes emberi méltóságát és jóhírnevét sértő tett, hiányzik belőle a felperes személyiségét támadó elem. Az alperesek a jogszabályokban előírt kötelezettségeik teljesítése során szükségképpen folytatnak

meghatározott személyekkel szemben büntetőeljárást, ezen magatartásuk nem személyes célzatú és nem velejárója az emberi méltóság megsértése sem.

[5] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:548. §-ára tekintettel vizsgálta, hogy az alperesek okoztak-e kárt a felperesnek. A felperes kárként a gyanúsítás előtt és az azt követően elért jövedelme közötti különbözetet jelölte meg. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor hangsúlyozta, hogy önmagában tények téves mérlegelése, vagy jogszabály téves értelmezése, illetve alkalmazása kártérítési felelősséget nem alapoz meg, hanem csak az, ha ennek körében kirívóan súlyos jogalkalmazási, illetve jogértelmezési hibát követtek el (EBH2001. 526, BH2013. 243, EBH 2002. 750). A bizonyítékok mérlegelése során megvizsgálta a videófelvételt, amelyre az alperesek a gyanúsítást és a vádat alapították, és azt az I. rendű alperes székhelyén alkalmazott, jó képminőséget lehetővé tevő technikai berendezések útján is megtekintette. Ezen látszott, hogy a felperes a csomag fölé hajolva foglalatoskodott a poggyászokkal, ezért a bíróság egyetértett az I. rendű alperesnek azzal az álláspontjával, hogy a felperes magatartása gyanút keltő volt. A bizonyítékok sorában jelentősége volt a másik vádlottnál tartott házkutatás alkalmával talált, a sértett révén pontosan meghatározott összegben és címletekben fellelt CHF-nek, különösen, hogy a képfelvételeken jól látható, a felperes a poggyászoktól visszafordulva a II. rendű vádlott zsebébe tett valamit. Mindezek a bizonyítékok azt igazolták, hogy a felperes alaposan gyanúsítható volt a bűncselekmény elkövetésével, és önmagában az a körülmény, hogy a bíróság végül kellő bizonyíték hiányában felmentette az ellene emelt vád alól, nem jelenti azt, hogy kifejezetten megállapította volna az ártatlanságát, azaz a bűncselekmény hiányát. Összességében tehát a büntetőeljárás bizonyítékait figyelembe véve az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek ezek mérlegelése során kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési hibát nem követtek el.

[6] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását kérte és azt, hogy az ítéltábla a keresetnek teljes egészében adjon helyt, ennek hiányában az elsőfokú ítélet keresetet részben elutasító és a perköltség viselését tartalmazó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését kérte.

[7] Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság nagy hangsúlyt helyezett annak tisztázására, hogy a felderített bizonyítékok értékelése során kirívóan súlyos jogértelmezési vagy jogalkalmazási hiba történt-e (EBH2001. 526). A felperes állítása szerint – ellentétben az elsőfokú bíróság álláspontjával – ez a kirívóan súlyos hiba megvalósult. (1) A házkutatás során eljáró rendőrök nagyobb pénzmennyiségből válogatták ki a gyanú megalapozásához szükséges címleteket, ezt a büntetőeljárásban meghallgatott tanúk, a II. rendű vádlott élettársa, illetve az egyik intézkedő rendőr is elmondta. A házkutatás szabálytalansága pedig az alperes terhére esik. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a bizonyítékok sorában jelentősége volt a II. rendű vádlottnál tartott házkutatás alkalmával talált, a sértett révén pontosan meghatározott összegben és címletekben fellelt CHF-nek is. (2) Az elsőfokú bíróság kiemelte a házkutatás eredményének jelentőségét a gyanú megalapozásában, azonban a házkutatásra a felperes meggyanúsítása után került sor. (3) Az elkészült kamerafelvételen nem látható a bűncselekmény elkövetése, ezzel szemben az I. rendű alperes által készített rendőri jelentés arról számol be, hogy ez látható. Bár a II. rendű alperes szerint a vád nem a rendőri jelentésre, hanem a kamerafelvételre alapozódott, de ez valójában utólagos magyarázat, a II. rendű alperes mind a vádemelés, mind a bírósági eljárás során úgy hivatkozott a feltételre, mint ami önmagában bizonyítaná a bűncselekmény

elkövetését is. A felperes erre már a nyomozás során felhívta a figyelmet, mégsem vették figyelembe. A kamerafelvétel és a jelentés összevetése csak a bírósági tárgyaláson történt meg, de a jelentés pontatlansága már önmagában megalapozza a jogellenességet és a felróhatóságot. (4) A felvételen látszik, hogy a felperes karja fixen van, nem mozog, márpedig a poggyászban turkáláshoz mozgatni kellett volna. (5) Az alperesek bekérhették volna a felperes internetadatforgalmi adatait, amelyből kiderült volna, hogy a felperes ekkor tényleg telefonozott-e, vagy sem. (6) A meggyanúsításra, majd később a vádemelésre akként került sor, hogy a később elérhetetlenné vált sértett állításán kívül más bizonyíték nem volt arra, hogy a poggyászban valaha volt pénz, és ha volt is, pontosan milyen összeg, továbbá a nyomozás során már azt is látni kellett, hogy a poggyász legalább négy-öt ember kezén ment keresztül. Minderre tekintettel összességében az I. rendű alperesnek már a nyomozás elején fel kellett volna mérnie, hogy a felperes okszerűen nem gyanúsítható a bűncselekmény elkövetésével, hiszen ezeknek a bizonyítékoknak a beszerzésére már a nyomozás legelején sor került, nem később került elő valamilyen mentesítő bizonyíték.

[8] A személyiségi jogi jogsértés körében a felperes arra hivatkozott, nyilvánvaló, hogy a folyamatban lévő büntetőeljárás a terhelt személyiségi jogait alapvetően befolyásolja, így a magánszféráját és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát is. A felperes teljes aktív életében rövid megszakításokkal a reptéren dolgozott, onnan az alaptalan büntetőeljárás miatt el kellett jönnie. A reptéri belépőkártyáját a rendőrség elvette és a mai napig nem adta vissza, így a reptőlételen nem talált munkát.

[9] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételeiben előadta, hogy az ítélet hatályon kívül helyezését azért kérte, mert a sérelemdíj és a kártérítés összezszerúsége kérdésében további bizonyítás válhat szükségessé.

[10] Az I. és a II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[11] Az I. rendű alperes kiemelte, hogy a nyomozóhatóság mint jogalkalmazó szerv mérlegelési jogkörében eljárva dönt a büntetőeljárás megindításáról és konkrét személlyel kapcsolatban a gyanú fennállásáról. Ehhez nem szükséges bizonyosság, elegendő annak valószínűsítése, hogy bűncselekmény történt és annak elkövetésével meghatározott személy valamely tény alapján összefüggésbe hozható (BH2007. 187). Az, hogy a nyomozóhatóság a felperest bűncselekmény elkövetésével gyanúsította, nem elegendő a felróható magatartásának megállapításához, még akkor sem, ha a büntetőeljárás nem vezetett a bűnösség megállapításához. A felperes által sérelmezett intézkedéseket az I. rendű alperes a jogszabályi előírásoknak megfelelően, az abból adódó kötelezettségeinek megfelelően fogatosította, egyik határozata vagy intézkedése sem sértett jogszabályt.

[12] A II. rendű alperes álláspontja szerint a felperes a polgári bíróságtól igényeli a büntetőeljárásban hozott döntések, egyes büntetőeljárás cselekmények felülvizsgálatát, holott ez nem tartozik a polgári bíróság hatáskörébe. Az ügyben meghozott ügyészi döntések kirívóan súlyos mérlegelési hiba és okozati összefüggés igazolása hiányában nem szolgálhatnak kártérítés alapjául. Az, hogy konkrét ügyben rendelkezésre álló tényeket az ügyész milyen módon értékel és azokból milyen következtetéseket von le, az ügyész szabad

mérlegelési körébe tartozó szakkérdés, ha a jogszabályok keretei között marad. A polgári per nem veheti át más hatóságok hatáskörét és nem szolgálhat jogorvoslati fórumként más hatóságok hatáskörébe tartozó eljárásban (BDT2022. 2679, BDT2008. 1776). A nyomozásfelügyeleti, vádelőkészítési és vádemelési tevékenységet ellátó ügyészek az anyagi és eljárásjogi szabályok, valamint a felügyeleti és irányító intézkedésekben foglaltak betartásával jártak el.

[13] A felperes fellebbezése nem megalapozott.

[14] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, a felperes pedig teljes helytadás iránt fellebbezett, ezért az ítéletnek nem volt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 358. § (5) bekezdésének megfelelően első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése.

[15] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival is egyetértett, azokat nem szükséges megismételni, ezért a felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel csak a következőket emeli ki.

[16] A felperes a gyanúsítás, illetve a vádemelés miatt állítja, hogy személyiségi jogai sérültek, illetve kár érte. E döntések meghozatalakor az alperesek az állam büntetőhatalmának érvényesítése érdekében járnak el, eljárásukat jogszabályok, elsősorban a büntetőeljárás törvény szabályozza. A büntetőeljárás során az érintettek, különösen a terheltek személyiségi jogai valamilyen mértékben szükségképpen sérülnek, egy folyamatban lévő büntetőeljárás nyilvánvalóan befolyásolja a terheltek magánélethez fűződő személyiségi jogát, de esetlegesen más jogait is. Ugyanakkor a büntetőeljárás folytatása és az elvégzett eljárási cselekmények nem tekinthetők jogellenesnek – így nem sérthetnek személyiségi jogot és kárfelelősséget sem keletkeztetnek – akkor, ha az adott szerv a törvény adta kereteken belül, az abban foglalt jogait és kötelezettségeit gyakorolva jár el. Személyiségi jogi jogsértés, illetve kárfelelősség akkor merülhet meg, ha a szerv a büntetőeljárás törvény által lehetővé tett cselekvési kereteit jogellenesen túllépi, és ezzel okozati összefüggésben személyiségi jogi jogsértés vagy kár következik be. Amennyiben azonban ez nem történik meg, akkor – függetlenül attól, hogy az eljárás a terheltet hogyan érinti – személyiségi jogi jogsértés vagy kárfelelősség sincs.

[17] A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (régi Be.) 6. § (2) bekezdésének megfelelően büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján és az ellen indítható, akit bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel. A 28. § (7) bekezdése szerint az ügyész az e törvényben meghatározott feltételek esetén vádat emel és a bíróság előtt a vádat képviseli, vagy esetlegesen egyéb döntést hoz. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (új Be.) 348. § (3), (4) és (5) bekezdésének értelmében a nyomozás során a megalapozott gyanú megállapításához szükséges mértékben fel kell deríteni a bűncselekményt és az elkövető személyét, valamint fel kell kutatni és biztosítani kell a bizonyítási eszközöket, majd az

ügyészség dönt a gyanúsítottal szemben folyamatban lévő nyomozás befejezésének kérdésében, a nyomozást az eljárás megszüntetése vagy a vádemelés fejezi be. A 885. § (1) bekezdésének megfelelően, ha a rendelkezésre álló adatok, illetve bizonyítási eszközök alapján meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, őt a nyomozóhatóság, illetve az ügyészség gyanúsítottként kihallgatja. A 421. § (1) bekezdése szerint az ügyészség a vádiratnak a bírósághoz benyújtásával emel vádat. A régi Be. 12. § (2) és (4) bekezdésének, valamint az új Be. 11. §-ának értelmében a bíróság feladata az igazságszolgáltatás, azaz a bíróság ítélezik és ellátja a büntetőeljárással összefüggésben a törvényben meghatározott feladatokat. Ebből a büntetőeljárási feladatmegosztásból az következik, hogy a terhelt bűnösségéről a végleges döntést a bíróság hozza meg. A büntetőeljárásban eljáró két másik szerv, azaz az ügyészség és a nyomozóhatóság ezt megelőzően összegyűjti a gyanú megalapozásához szükséges bizonyítékokat, majd a gyanúsítás, illetve a vádemelés előtt ezeket értékeli. Az értékelés során a bizonyítékokat a jogszabályokkal egybevetve mérlegeléssel hoz döntést, de nem arról, hogy a terhelt bűnössége kétséget kizáróan fennáll-e, hanem pusztán arról, hogy a terhelt megalapozottan gyanúsítható-e a bűncselekmény elkövetésével. E mérlegelési tevékenységük során csak akkor lépik túl a büntetőeljárási törvény kereteit, ha a mérlegelés eredménye a bizonyítékokkal egyértelműen ellentétes, iratellenes, vagy a bizonyítékokból a logika szabályaival ellentétes, kirívóan megalapozatlan következtetést vonnak le, esetleg egyértelmű jogszabályi rendelkezéstől térnek el. Önmagában az, hogy később a bíróság a bizonyítékokat másképp mérlegelve, a terheltet felmentette, nem minősül ilyen esetnek.

[18] A polgári bíróságnak semmilyen jogszabály nem biztosít hatáskört arra, hogy a nyomozóhatóság és az ügyészség döntéseit felülmérlegelhesse, vagy azokat megítélhesse abból a szempontból, hogy a jogszabályokat helyesen alkalmazták-e, miután a polgári bíróság e szervezeteknek nem jogorvoslati fóruma. A polgári bíróság kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a nyomozóhatóság vagy az ügyészség tanúsított-e olyan, nyilvánvalóan jogellenes magatartást, amely személyiségi jogi jogsértéssel járt vagy kárt okozott.

[19] A felperes a fellebbezése (1)-(6) pontjaiban írt érvek előadásával azonban pontosan azt várja, amire a jelen bíróságnak nincs hatásköre, vagyis a büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékok felülmérlegelését. Ugyan kifogásolja az alperesek tevékenységét, azonban semmilyen, az előbbieken említett irat-, vagy bizonyítékellenes, logikátlan, kirívóan okszerűtlen mérlegelési tevékenységet, vagy egyértelműen megalapozatlan jogértelmezést nem rótt az alperesek terhére, hanem a polgári peres eljárás során, így a fellebbezésében is, azzal érvelt, hogy a bizonyítékok – alaposabban megvizsgálva – nem igazolják a bűnösségét. Az egyetlen olyan hivatkozása, hogy az alperesek a bizonyítékokkal ellentétesen jártak el, az volt, hogy a rendőri jelentés nem pontosan írja le a kamerafelvételek tartalmát, ugyanakkor az alperesek helytállóan hivatkoztak arra, hogy az eljárásuk nem a rendőri jelentésen, hanem magán a kamerafelvételeken alapult. A feljelentés tartalma, a kamerafelvételek, illetve a II. rendű vádlottnál fellelt készpénz pedig, – függetlenül utóbbi fellelésének körülményeitől – olyan bizonyítékok, amelyre tekintettel az nem állapítható meg, hogy az alperesek a felperest minden bizonyíték nélkül, a normál logika szabályait teljesen figyelmen kívül hagyva gyanúsították, illetve vádolták meg.

[20] Ebből pedig az következik, hogy a gyanú, illetve a vád alapján lefolytatott büntetőeljárás a törvényi keretek között zajlott, ezért nem történt olyan személyiségi jogi jogsértés, amelyre a törvény szabályai által az eljáró szervek ne lettek volna felhatalmazva. Miután a gyanúsítás, illetve a vádemelés nem volt jogellenes, ezért a Ptk. 6:548. §-a, 6:549. §-a és 6:519. §-a szerint kártérítés megítélésének sincs helye.

[21] A felperes az ítélet hatályon kívül helyezését is kérte, amelynek az indokát nem adta elő a fellebbezésében. Az észrevételeiben közölte csak, hogy az összecszerűség bizonyítása érdekében lehet erre szükség, de miután a kereset jogalapja nem áll fenn, ezért az összecszerűség bizonyítása teljesen szükségtelen.

[22] Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság döntése helyes volt, ezért az ítéletet a Fővárosi Ítéltábla a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[23] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ennek következtében a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó 83. § (1) bekezdése értelmében köteles megtéríteni az alperesek másodfokú eljárásban felmerült költségét. A II. rendű alperes nem érvényesített költséget. Az I. rendű alperes akként nyilatkozott, hogy a költség megállapítását a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint kéri. A csatolt költségjegyzékben viszont csak 150.000 forintot jelölt meg, holott a 10.038.428 forint pertárgyértékre tekintettel az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint (5) bekezdése alapján meghatározott jogtanácsosi munkadíj ezt az összeget meghaladta volna. Ezért az ítéltábla a Pp. 82. § (3) bekezdésének megfelelően a felszámított összeg megfizetésére kötelezte a felperest. A felperes részére engedélyezett személyes költségmentességre tekintettel a 803.074 forint feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint.

Budapest, 2023. július 4.

Dr. Hőbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Csilla s. k.
k.

Dr. Szentpáli Judit s.

előadó bíró

bíró

